Algemene Beschouwingen

Geachte voorzitter, leden van de raad, inwoners van Mook en Middelaar,

Inleiding

Toen mijn ouders in 1981 uit elkaar gingen, werd het huis verkocht en moest mijn moeder op zoek naar een huurwoning voor haar, mijn broertje en mij. Dat was door de woningnood van de jaren ’80 niet makkelijk. Maar na een hele lange kampeervakantie in Zeeland en weken logeren bij mijn oom en tante, verhuisden we naar een fijn huis waar mijn moeder haar hele leven is blijven wonen. Dat we zo snel een huurwoning kregen was te danken aan Gerrit Oosting. Deze Oldenzaalse wethouder had zich persoonlijk ingespannen om ons aan een nieuw thuis te helpen. Mijn moeder vertelde graag verhalen over vroeger en ook dit verhaal kwam nog jarenlang voorbij. Voor haar stond deze wethouder symbool voor een gemeente die er voor haar inwoners is als die dat het hardst nodig hebben.

Anno 2024 bemoeien wethouders zich niet meer met de woningtoewijzing, maar het is nog steeds de kerntaak van gemeenten om er te zijn voor alle inwoners, en een beetje meer voor de mensen die het zonder ondersteuning niet redden. Laten we dat, als college en raad, nooit uit het oog verliezen.

Financiën

Het wordt ons door het Rijk wel erg moeilijk gemaakt om de betrouwbare overheid te blijven die er is voor haar inwoners, juist in een tijd waarin we te maken hebben met grote maatschappelijke uitdagingen. Terwijl de verantwoordelijkheden groeien, legt het Rijk ons structurele kortingen op. Dit is een onhoudbare situatie die niet alleen onze gemeente raakt, maar vooral onze inwoners.

Armoede in Mook

Wij spreken vaak over Mook en Middelaar als een arme gemeente met rijke inwoners. En ook volgens de nieuwste definitie van armoede kennen wij minder armen dan gemiddeld in Nederland. Maar in tegenstelling tot de rest van Nederland is het aantal armen in onze gemeente gestegen. Het meeste recente onderzoek liet ook nog iets anders zien: de armoede van mensen is dieper en veel ingrijpender.

GroenLinks pleit ervoor dat we als gemeente ons uiterste best blijven doen om extra ondersteuning te bieden aan de mensen die dat nodig hebben. Het lokaal sociale vangnet dat mensen in moeilijke tijden ondersteunt, met maatwerkvoorzieningen en aanvullende inkomensondersteuning moet sterker worden en niet zwakker, juist nu. Wij dringen er bij het college op aan om te blijven zoeken naar mogelijkheden om deze groepen te bereiken, en te helpen. Laten we het bestaande minimabeleid behouden, waar mogelijk versterken en ervoor zorgen dat mensen die recht hebben op hulp, deze snel en eenvoudig kunnen vinden.

Duurzaamheid

Voorzitter, in tijden van schaarste moeten we scherpe keuzes maken. En wat betreft GroenLinks kiezen we dan voor de meest kwetsbaren en voor ons kwetsbare gezamenlijk eigendom: een leefbare aarde. Want sociale rechtvaardigheid is ook klimaatrechtvaardigheid. Het zijn de kwetsbaarste mensen die het meest lijden onder de klimaatveranderingen en de minste mogelijkheden hebben om daar verandering in te brengen. Ook in Mook en Middelaar

Heeft u afgelopen weken de beelden gezien uit Valencia, waar water en modder huizen hebben weggevaagd en meer dan 200 mensen zijn omgekomen? Water is ook in Mook en Middelaar de grootste risicofactor. Hebben we teveel, dan stijgt de Maas en zolang de maatregelen vanuit de Lob van Gennep nog niet zijn uitgevoerd, loopt vooral Middelaar ieder jaar opnieuw serieus kans om onder water ter lopen. Hebben we een tekort aan water, dan worden onze bossen en heide bedreigd. We weten dat de hulpdiensten goed zijn voorbereid. Toch zal dat niet kunnen voorkomen dat er grote schade aan de natuur ontstaat en, God verhoede, ook aan mensen en hun woningen.

In september hebben ons duurzaamheidsbeleid vastgesteld. En waar GroenLinks toen al voor waarschuwde werd een paar weken geleden bevestigd: met de maatregelen die het kabinet denkt te nemen, en waar we ons als Mook en Middelaar aan hebben gecommitteerd, halen we de klimaatdoelen in 2030 niet. Wij dringen er dan ook op aan dat het college nu al op zoek gaat naar mogelijkheden om de plannen uit Samen sterk voor duurzaaMM te versnellen.

Sociale basis

Als het Rijk ons jaar na jaar blijft korten en het leven voor inwoners door alle ontwikkelingen in de wereld zwaarder wordt, is het onze taak als gemeente om te blijven werken aan een sterke sociale basis. Alleen dan voorkomen we dat problemen van mensen ondraaglijk worden en ze uiteindelijk aangewezen zijn op duurdere zorg. GroenLinks pleit er dan ook voor om te investeren laagdrempelige ondersteuning dichtbij en te zorgen dat zoveel mogelijk mensen toegang hebben tot sport, cultuur en samenzijn.

Woningbouw

Mijn moeder had in 1981 geluk en vond een woning waar ze de rest van haar leven heel gelukkig was. Dat is veel mensen in 2024 niet gegund en ook in Mook en Middelaar hebben we een groot tekort aan betaalbare huizen. Aan de bouw van de Maastuin wordt gewerkt, maar heel veel andere plannen liggen al jaren stil. Wij denken dan aan Hotel Plasmolen, de ontwikkelingen op het Kerkplein in Middelaar en de plannen voor woningbouw aan de Dorpsstraat. GroenLinks hoort graag van het college wat zij gaat doen om in 2025 al deze plannen vlot te trekken. Maar we pleiten er ook voor om oog te blijven houden voor kleinere, creatieve oplossingen voor het woningtekort.

Voorzitter, ik ga afronden. De uitdagingen zijn groot, maar de inzet van GroenLinks is duidelijk: wij willen een gemeente die oog heeft voor de behoeften van inwoners, hen steunt in tijden van nood, en zich sterk maakt voor een leefbare en duurzame toekomst.

Met de vier fracties van de gemeenteraad van Mook en Middelaar zijn we het volledig eens over het volgende statement ...

Gemeenten kunnen hun wettelijke taken en ambities alleen waarmaken als zij voldoende en structureel gefinancierd worden. Het Rijk moet beseffen en er continu op gewezen worden dat lokale overheden hun taken zonder passende financiële middelen niet meer kunnen uitvoeren."